

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه

برای دریافت درجه دکترای پزشکی

عنوان پایان نامه :

بررسی تاثیر شیرمادر در پیشگیری از عفونت ادراری کودکان زیر ۲

سال در سال ۱۳ در شهرستان اردبیل

استاد راهنما :

دکتر افشین فتحی

استاد مشاور :

دکتر علیرضا پوستی

نگارش :

وحیده حسینی

پائیز ۱۳

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱	چکیده
۴	مقدمه و اهمیت موضوع
	فصل اول : کلیات
۷	الف) هدف کلی
۷	ب) اهداف اختصاصی
۸	ج) هدف کاربردی
۸	د) فرضیات
	فصل دوم : بررسی متون
۱۱	بررسی متون
۱۲	عقوننت های مجاری ادراری
۱۴	پاتوژنز و پاتولوژی
۲۰	تشخیص
۲۳	مطالعات تصویر برداری
۲۶	ریفلاکس
۳۲	شیر مادر
	فصل سوم : مواد و روشها
۳۸	نوع مطالعه و روش تحقیق
۳۸	جامعه مورد مطالعه
۳۸	حجم و روش نمونه گیری
۳۹	ابزار و روش گرد آوری اطلاعات

۳۹	روش تجزیه و تحلیل آماری.....
۴۰	مراحل انجام کار
۴۱	الگوریتم اجرائی تحقیق.....

فصل چهارم : نتایج

فصل پنجم : بحث و نتیجه گیری

۶۴	بحث و تفسیر.....
۶۷	نتیجه گیری.....
۶۸	پیشنهادات.....

منابع و ماخذ

چکیده انگلیسی

ضمائم

فهرست جداول

<u>صفحه</u>	<u>جدول</u>
..... ۴۳	جدول شماره ۴-۱: توزیع فراوانی و درصد فراوانی کودکان مراجعه کننده بر حسب سن در دو گروه مورد و شاهد.....
..... ۴۵	جدول شماره ۴-۲: توزیع فراوانی و درصد فراوانی کودکان مراجعه کننده بر حسب جنس در دو گروه مورد و شاهد.....
..... ۴۷	جدول شماره ۴-۳: توزیع فراوانی و درصد فراوانی کودکان مراجعه کننده بر حسب وزن موقع تولد در دو گروه مورد و شاهد.....
..... ۴۸	جدول شماره ۴-۴: توزیع فراوانی و درصد فراوانی کودکان مراجعه کننده بر حسب سن حاملگی موقع تولد در دو گروه مورد و شاهد.....
..... ۴۹	جدول شماره ۴-۵: توزیع فراوانی و درصد فراوانی کودکان مراجعه کننده بر حسب پارگی زودرس پرده آمنیون در دو گروه مورد و شاهد.....
..... ۵۰	جدول شماره ۴-۶: توزیع فراوانی و درصد فراوانی کودکان مراجعه کننده بر حسب وجود بیماری تب دار مادر قبل از زایمان در دو گروه مورد و شاهد.....
..... ۵۱	جدول شماره ۴-۷: توزیع فراوانی و درصد فراوانی کودکان مراجعه کننده بر حسب سابقه عفونت ادراری در مادر در دو گروه مورد و شاهد.....
..... ۵۲	جدول شماره ۴-۸: توزیع فراوانی و درصد فراوانی کودکان مراجعه کننده بر حسب نحوه زایمان در دو گروه مورد و شاهد.....
..... ۵۳	جدول شماره ۴-۹: آزمون ارتباط نوع تغذیه و ایجاد عفونت ادراری در دو گروه مورد و شاهد.....
..... ۵۵	جدول شماره ۴-۱۰: آزمون ارتباط نوع پوشاک و ایجاد عفونت ادراری در دو گروه مورد و شاهد.....
..... ۵۷	جدول شماره ۴-۱۱: آزمون ارتباط دفعات تعویض پوشاک و ایجاد عفونت ادراری در دو گروه مورد و شاهد.....
..... ۵۹	جدول شماره ۴-۱۲: آزمون ارتباط بین نحوه شستشوی پرینه و ایجاد عفونت ادراری در دو گروه مورد و شاهد.....
..... ۶۱	جدول شماره ۴-۱۳: آزمون ارتباط بین ختنه شدن و ایجاد عفونت ادراری در دو گروه مورد و شاهد.....
..... ۶۲	جدول شماره ۴-۱۴: توزیع فراوانی و درصد فراوانی کودکان مراجعه کننده بر حسب علائم بیماری در دو رگوه مورد و شاهد.....

فهرست نمودارها

نمودار

صفحه

- نمودار ۱-۴ : نمودار توزیع درصد فراوانی بیماران بر حسب سن..... ۴۴
- نمودار ۲-۴: نمودار توزیع درصد فراوانی بیماران بر حسب جنس..... ۴۶
- نمودار ۳-۴ : نمودار توزیع درصد فراوانی بیماران بر حسب نوع تغذیه به تفکیک دو گروه مورد و شاهد..... ۵۴
- نمودار ۴-۴ : نمودار توزیع درصد فراوانی بیماران بر حسب نوع پوشاک به تفکیک دو گروه مورد و شاهد..... ۵۶
- نمودار ۵-۴ : نمودار توزیع درصد فراوانی بیماران بر حسب دفعات تعویض پوشاک به تفکیک دو گروه مورد و شاهد..... ۵۸
- نمودار ۶-۴ : نمودار توزیع درصد فراوانی بیماران بر حسب نحوه شستشوی پرینه به تفکیک دو گروه مورد و شاهد..... ۶۰

فهرست علائم اختصاری

CRP: C-Reactive Protein

CT Scan : Computerized Tomography Scanning

EcoLi: Escherichia Coli

ESR: Erythrocyte Sedimentation rate

ESRD: End Stage Renal Disease

IgA: Immuno globolin A

MSU: Mid Stream Urine

RBC: Red – Blood Cell

U/A: Urine Analysis

U/C: Urine Culture

UTI: Urinary tract infection

Uvj: Uretro vesical junction

VCUG: Voiding – cysto Urethro graphy

VUR: Vesico Ureteral Reflux

تقدیم به پدر بزرگوارم

که ایمان و استقامت را به من آموخت

باشد که امین آموخته هایش

باشم

تقدیم به مادر مهربانم

که عشق و صداقت را به من آموخت

باشد که قطره ای از دریای بیکران عاطفه

اش باشم

تقدیم به قطرات پرمهر زندگی

علی و مینا

که تکیه گاه من در لحظات سخت زندگی بوده اند.

تقدیم به بهترینهای زندگی

داور و صمد

فرح و معصومه

به پاس آنچه بزرگوارنه و بی دریغ در زندگی من ارزانی

داشته اند.

تقدیم به استاد ارجمندم جناب آقای دکتر افشین فتحی

به پاس راهنمائیهای ارزنده و ذوق و باریک بینی که در

تالیف این پایان نامه مبذول داشتند.

و با تشکر از آقای دکتر علیرضا پوستی که با راهنمائیهای بی

شائبه راهگشا و روشنگر من در این راه بودند.

و تقدیم به :

بیمارانی که طب را بر بالین آنها آموختم.

با تشکر از اعضای محترم خانه SPSS ، خانم سمیه نگهبان و

آقای بهزاد رسول زاده که در تهیه و تدوین این پایان نامه مرا

یاری نمودند.

چکیده:

مقدمه: از آنجائیکه عفونت های دستگاه ادراری شایعترین بیماری ادراری تناسلی در دوران کودکی می باشد و در صورت عدم تشخیص و درمان لازم و به موقع عوارض جبران نشدنی بر جای خواهد گذاشت. از طرفی تاثیر شیر مادر به دلیل وجود یکسری عوامل ایمنی در پیشگیری از بروز تعدادی از بیماریهای عفونی به اثبات رسیده است ولی در مورد تاثیر مثبت آن در پیشگیری از عفونت ادراری تا کنون به طور وسیع بررسی نگردیده است. لذا تصمیم گرفتیم تا در یک مطالعه توصیفی تحلیلی با مطالعه بر روی ۵۰ بیمار کشت ادرار مثبت و ۵۰ بیمار کشت ادرار منفی که به آزمایشگاههای شهرستان اردبیل مراجعه کرده‌اند تاثیر شیر مادر در پیشگیری از عفونت ادراری کودکان زیر ۲ سال را بررسی کنیم.

مواد و روشها: این مطالعه یک مطالعه توصیفی تحلیلی از نوع مورد - شاهدی

می باشد که با مراجعه به چندین آزمایشگاه شهرستان اردبیل (۴ مرکز) و بررسی ۵۰ مورد کشت ادرار مثبت و ۵۰ مورد کشت ادرار منفی به روش نمونه گیری از نوع آسان انجام گرفته است.

نتایج: در این مطالعه از میان ۵۰ کودک با کشت ادرار مثبت (گروه Case) ۲۱

نفر (۴۲٪) از شیر مادر و ۲۹ نفر (۵۸٪) از شیر خشک استفاده می کردند. از میان ۵۰

کودک با کشت ادرار منفی (گروه شاهد) ۴۱ نفر (۸۲٪) از شیر مادر و ۹ نفر (۱۸٪)

از شیر خشک تغذیه می کردند.

از نظر تعداد دفعات تعویض پوشاک در گروه Case ۵ نفر (۱۰٪) با هر بار ادرار

کردن ۲۷ نفر (۵۴٪) با چند بار ادرار کردن و ۱۸ نفر (۳۶٪) با هر بار مدفوع کردن

تعویض پوشاک داشته اند. در گروه شاهد هم ۱۳ نفر (۲۶٪) با هر بار ادرار کردن، ۱

نفر (۲٪) با چند بار ادرار کردن و ۳۶ نفر (۷۲٪) با یکبار مدفوع کردن تعویض پوشاک

داشته اند. همچنین بیشترین فراوانی جنسی مربوط به جنس دختر با فراوانی ۳۱ نفر

(۶۲٪) می باشد. از نظر محدود سنی هم بیشترین فراوانی مربوط به گروه سنی ۱۲-۶

ماه با فراوانی ۱۸ نفر (۳۶٪) می باشد.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به یافته های فوق با آزمون خی دو بین استفاده از

شیر مادر و ایجاد عفونت ادراری ($P = < 0/001$) ارتباط معنی دار وجود داشت.

همچنین بین تعداد دفعات تعویض پوشاک و ایجاد عفونت ادراری هم ($P = < 0/001$)

ارتباط معنی داری وجود داشت بطوریکه هر چه تعداد دفعات تعویض پوشاک بیشتر

باشد احتمال ایجاد عفونت ادراری کمتر خواهد بود. اطلاعات بدست آمده از این

بررسی نشان می‌دهد که بین ایجاد عفونت ادراری و نوع پوشاک ، نوع شستشوی
پرینه، ختنه ، وزن زمان تولد ، سن حاملگی موقع تولد ، سابقه عفونت ادراری و
بیماری تب دار در مادر ، پارگی زودرس پرده آمنیون و نحوه زایمان ارتباط معنی دار
وجود ندارد.

کلمات کلیدی: شیر مادر - عفونت ادراری - کشت ادرار

فصل اول

کلیات

مقدمه و اهمیت موضوع :

عفونتهای دستگاه ادراری شایعترین بیماری ادراری تناسلی در دوران کودکی می باشد به طوریکه حدود ۵-۳ دختران و پسران دچار UTI می شوند.(۲)

عفونت دستگاه ادراری در دوران کودکی در صورت عدم پیگیری و درمان مناسب باعث مشکلات تغذیه ای و اختلالات رشد می شود ولی آنچه که مهم می باشد این است که ادرار عفونی در صورت عدم درمان باعث تحریک پاسخ های ایمنی و التهابی می شود که ماحصل کار می تواند موجب آسیب و اسکار کلیوی شود.(۱۱)

در ایجاد ESRD یا نارسایی کلیه UTI به عنوان عامل خطر مهم در نظر گرفته می شود البته بعضی اهمیت UTI را به عنوان عامل خطر در ایجاد نارسایی کلیه زیر سوال می برند این تناقض احتمالاً بعلا شناخت بهتر خطرات UTI و تشخیص سریع و درمان UTI است.(۷)

از طرفی شیر مادر به دلیل وجود یکسری فاکتورهای ایمنولوژیک شامل ماکروفاژها، لیزوزیم ، IgA و ... نقش مهمی در پیشگیری از بروز تعدادی از بیماریهای عفونی مثل گاستروآنتریت ، مننژیت ، اوتیت مدیا و عفونت های دستگاه تنفسی و حتی یکسری از بیماریهای غیرعفونی مثل آلرژی ، آسم و اگزما دارد.(۱۱)